

İş Kurumundan (AMS) Önemli Maddi Yardımlar

Yasal düzenleme: İşsizlik Sigortası Yasası

İş Kurumunun hizmetlerinden yararlanmak için başvuruların **çalışabilir durumda, çalışmaya istekli ve işsiz** olmaları şarttır.

Çalışabilir durumda olmak demek, Genel Sosyal Sigorta Yasası'na göre malül ve mesleğini icra edebilecek durumda olmamak demektir.

Çalışmaya istekli olmak demek, İşsizlik Sigorta Yasası'na göre, yapılması talep edilebilecek işlerde çalışmaya, yeni meslek öğrenmeye veya yeniden iş hayatına kazandırmaya yönelik teşvik programlarına katılmaya hazır olmak demektir.

İşsiz olmak demek, çalışmaya son vermiş olmak demektir.

Genelde, işsiz kişilerin haftada en az **20 saatlik** bir işte çalışmaya hazır olmaları gerekirken, özürlü veya 10 yaş altında çocuklara bakmakla yükümlü işsiz kişilerin haftada en az **16 saatlik** bir işte çalışmaya hazır olmaları gerekir. Ama bu kişilerin de, çocukları için bir an önce bakım yeri bulup en az **20 saatlik** bir iş için hazır olmaları gerekir. Çocuk Bakım Ödeneği alan kişilerin de, işsiz olarak kayıt olmak istemeleri halinde, çocuğa uygun bakımın veya bakım yerinin sağlandığını ispatlamaları gerekmektedir.

Avrupa Birliğine dahil olmayan bir ülkenin vatandaşlarının, çalışmalarına izin veren bir oturum iznine sahip olmaları şarttır.

İş Kurumuna kayıt yaptıran kişilere, İş Kurumuna karşı hak ve sorumluluklarını düzenleyen bir **Danışma ve Destek Anlaşması (Betreuungsvereinbarung)** verilir. Bu anlaşma bağlayıcıdır ve içeriği, sizin hangi faaliyetlerde bulunacağınızı, İş Kurumunda nasıl ve hangi sıklıkta randevulara ve belirlenen sürelerle uymanız gerektiğini kapsamaktadır.

İşsizlik Sigortasından Yapılan Ödemeler

İşsizlik ve Zor Durum Ödeneği'nin yanında, *İşgücü teşvik programları dahilinde*, Mesleki Nitelikleri Geliştirme Eğitim Ödeneği, Yaşlılıkta Kısmi Zamanlı Çalışma Ödeneği, Eğitim Destek Ödeneği, Kısmi Emeklilik – uzatılmış Kısmi Zamanlı Çalışma Ödeneği yapılır. *Emeklilik yaşına yaklaşmış işsizlere ise*, Emekliliğe Geçiş Ödeneği, Emekli Avansı ve *sağlık sorunu olan işsizlere de* Meslek Değiştirme Ödeneği gibi özel ödemeler yapılır.

İşsizlik Ödeneği (Arbeitslosengeld)

İşsizlik Ödeneğinden yararlanmak isteyen kişilerin, işsizlik sigortasını kapsayan bir işte, hak kazanmaya yetecek kadar çalışmış olmaları ve İşsizlik Ödeneğini alırken çalışmaya hazır olmaları gerekir. Ayrıca İşsizlik Ödeneğini alma süresinin tükenmemiş olması da şarttır.

İşsizlik Ödeneğine hak kazanabilmek için gerekli olan çalışma süreleri

İşsizlik Sigortasında tanınan haklardan *ilk defa yararlanıldığında*, başvuru tarihinden önceki son iki sene içinde toplam *52 haftalık* İşsizlik Sigortasını kapsayan çalışma süresi gereklidir. *Daha sonraki yararlanmalarda* ise, başvuru tarihinden önceki son oniki ay içinde toplam *28 haftalık* İşsizlik Sigortasını kapsayan çalışma süresi yeterli olacaktır. *25 yaşını doldurmamış işsizlerde* ise, başvuru tarihinden önceki oniki ay içinde sadece *26 hafta* İşsizlik Sigortasını kapsayan çalışma süresi yeterlidir.

İşsizlik Ödeneğinin miktarı

İşsizlik Ödeneği **Ana Miktardan, Aile Zammından, Ek Ödenekten** oluşur.

Ana Miktar netto günlük kazancın %55' i oranındadır. Netto kazanç, son 12 ayda İşsizlik Sigortasını kapsayan bir çalışmanın, aylık brüt kazancından hesaplanır.

Eğer böyle bir kazanç yoksa, kaydedilen diğer katkılar dikkate alınır.

Aile yardım parası alınan ve temel bakımı üstlenen her çocuk için gündelik 0,97.- euro ek aile ödemesi de alınır. Duruma göre bu ödeme, maddi olarak bağımlı eşler için de geçerlidir.

Eğer ki, ana miktar asgari gelirin altında ise ek bir bir ödemeye de hak kazanılır.

İşsiz olan kişi 45 yaşını geçmişse, İşsizlik Ödeneğinin miktarı geçmişte alınan miktarlardan daha az olamaz.

İşsizlik Ödeneği Hesaplama Programı :

<https://www.ams.at/organisation/ams-eservices/online-ratgeber#wien>

İşsizlik Ödeneğini Alma Süresi

En kısa İşsizlik Ödeneği **20 hafta boyunca**dır.

- **30 hafta boyunca**, başvuru tarihinden önceki son *5 yıl* içinde *3 yıl* çalışmışlık varsa,
- **39 hafta boyunca**, eğer işsiz 40 yaşın üstünde ise ve son *10 yıl* içinde *6 yıl* çalışmışlığı varsa,
- **52 hafta boyunca**, eğer işsiz 50 yaşının üstünde ise ve son *15 yıl* içinde *9 yıl* çalışmışlığı varsa...

Arta Kalan İşsizlik Ödeneğinin Alınması

Hakkedilen İşsizlik Ödeneğinin süresi bitmeden, İşsizlik Ödeneğini almaya ara verildiğinde, ara verilen günden itibaren *5 sene* içinde arta kalan İşsizlik Ödeneğini almak mümkündür. Ara verme sırasında, yeniden İşsizlik Ödeneği hakkı doğarsa, arta kalan hak kaybolur.

İşsizlik Ödeneğinin Durması

İşsizlik Ödeneğinin ödenmesi ve alma süresi aşağıdaki durumlarda durdurulur:

Hastalık, son çalışılan işindeki maaşın ödenmesinin devam etmesi halinde, tedavi sırasında, yurt dışında iken, askerlik ve sivil hizmet sırasında, çocuk bakım ödeneği alırken, işten çıkarılma tazminatı süresince, tatil tazminatı süresince (*Müsamaha gösterilecek durumlar istisna teşkil edebilir!*). *İstisnai durumlar (Nachsicht)*: Esas itibarıyla yurt dışında olduğunuz zamanlarda işsizlik parası alınmaz. Eğer dikkate alınacak nedenler varsa, işsizlik parası duruma göre belli bir süre için, en fazla da 3 aya kadar alınabilir. Dikkate alınacak nedenler arasında, yurt dışında iş aranıyor olması, eğitim yapılıyor olması ya da zorunlu ailevi nedenlerin olması, örneğin yakın bir akrabanın cenazesine katılım, gibi durumlar sayılabilir. İşsizlik parasının bu durumlarda alınabilmesi için İş ve İşçi Bulma Kurumunun (AMS) bölge müdürlüğüne bir dilekçe yazılması gereklidir. Bu dilekçede nedenler belirtilmeli ve gerekli belgelerle bölge müdürlüğüne verilmelidir.

Zor Durum Ödeneği (Notstandshilfe)

İşsizlik ödeneği hakkı dolmuş, iş piyasasına kayıtlı ve *zor durumda olan* işsizler, zor durum ödeneğinden yararlanabilirler. Sahip olunan diğer gelirlere bakarak, zor durumun olup olmadığı kontrol edilir. 1. Temmuz 2018 tarihinden itibaren eşin kazancı bu hesaplamada dikkate alınmamaktadır. Zor Durum ödeneği, ana miktar asgari gelirin üst sınırını aşmaması kaydıyla, işsizlik ödeneği ana miktarının **%92'si** veya **%95'i** kadardır. İşsiz olan kişi **45 yaşını** tamamlamışsa, Zor Durum Ödeneğinin tespitinde en uzun süreyle alınmış İşsizlik Ödeneği temel alınır.

Yaşam Masraflarını Karşılama Ödeneği, Kurs Maliyeti Desteği

İşsizler, bir kursa veya iş piyasası politikasının uygun gördüğü teşvik programlarına katılım sürelerinde, işsizlik veya zor durum ödeneğinin yetmediği durumlarda, Yaşam Masraflarını Karşılama Ödeneği (DLU) alırlar. Bu ödenek ancak, kurs veya teşvik programı 1 haftadan uzun ise ve haftada 16 saatten fazla sürüyorsa mümkündür. Bu ödentinin miktarı, 18 yaşına kadar olan gençler için, günlük **€ 12,42.- Euro**, yetişkinler için ise **€ 20,17.- ila 28,86.- Euro** arasındadır. Bu ödentiler, işsizlerin tekrar iş hayatına katılma şanslarını artırıcı, iş piyasası için anlamlı olan faaliyetler için yapılır. Amaç, bir mesleki eğitim ya da işe başlama sırasında, kişinin geçimini güvence altına almaya çalışmaktır. Teşvik gören kişinin hem sağlık, hem kaza hem de emeklilik sigortası vardır. Öncesinde mutlaka bir danışma görüşmesi yapılmalıdır, AMS danışmanın kabul etmesinden sonra, ödeme, faaliyet süresi boyunca yapılır.

Kurs ödemeleri, doktor raporu, sınav ödemeleri, yol ödeneği gibi şeyler **teşvik kapsamındadır!** **Ama İş ve İşçi Bulma Kurumunun (AMS) bu ödentileri için hak iddia edilemez!**

Katılım sırasında ek ödemeler:

İş ve İşçi Bulma Kurumunun (AMS) izin verdiği bir kursa veya iş piyasası politikasının uygun gördüğü teşvik programlarına katılma süresinde ek olarak günde **2,27.- Euro (2023)** alma hakkı da vardır.

Malûlen veya Çalışılan Meslekte Çalışmamazlık nedeniyle emekli maaşına başvuruda ödenen yardım

İşsizlik veya Zor Durum Ödeneği alırken Malulen veya Çalışılan Meslekte Çalışmamazlık nedeniyle, emekli maaşına başvuran kişiler, bu ödentileri almaya devam ederler ve 3 ay boyunca çalışmaya hazır olmaları gerekmez (**Dikkat: Yurt dışında iken bu ödemeden yararlanılamaz!**). Bu süreden sonra ise, emeklilik başvuruları sonuçlanmamış olsa bile, yeniden çalışmaya hazır olmaları gerekir.

Malullük veya Çalışılan Meslekte Çalışmamazlık nedeniyle emekli maaşına başvuran kişilere, eğer Emekli Sigortası tarafından, çalışmamazlığın tesbit edildiği ve emekli maaşının bağlanmasının söz konusu olduğu, ancak kararın başvuru tarihinden itibaren 2 aydan önce verilmeyeceği onaylanırsa, Emekli Avansı verilir.

Önemli Kısa Bilgiler!!!

Yukarıda bahsedilen haklardan yararlanmak için başvurularınızın, kayıtlı olduğunuz İş Kurumunda yapılması gerekir. Ayrıca, gelir durumu, hastalık, adres değişikliği, yurt dışında bulunma gibi tüm değişikliklerin, zaman geçirilmeden, ama **en geç bir hafta içinde** İş Kurumunuza bildirilmesi şarttır.

Bilgisayar kullanmayı biliyorsanız, kendinize **eAMS-Hesabı** açtırabilirsiniz. İş Kurumu ile iletişiminizi de bu yoldan yürütebilirsiniz!

Kesinti

Geçerli nedeniniz olmadan işe başlamıyorsanız ya da işe başlamak için engeller yaratıyorsanız, **6 hafta** boyunca (tekrarlaması halinde **8 hafta** boyunca) paranız kesilir. Ama *İş Kurumunun bu kararına itiraz etme imkanınız vardır!*

Hastalık, Kaza ve Emeklilik Sigortaları

İşsizlik veya Zor Durum Ödeneği alındığı sürece, *Hastalık- Kaza ve Emeklilik Sigortalısınızdır.*

Hastalık Sigortası, yurt dışındayken veya ödentilerin sona ermesinden sonra, son yıl içinde sigortalı çalışma **aralıksız 6 hafta veya aralıklı en az 26 hafta** sürmüştse, **6 hafta** daha devam eder.

Ek Kazanç

Çalışmaya başlanılan her durumda, hemen İş Kurumuna bildirilmelidir. İş Kurumundan alınan ödeme yanında, ek olarak ayda **brüt 500,91.- Euroya (2023)** kadar kazanılabilir. İş Kurumuna kayıt olmadan önce, tam kayıtlı olarak çalışılan işyerinde yeniden çalışarak ek kazanç sağlamak, ancak *bir aylık aradan* sonra mümkündür.

Ek kazanç kazananların kaza sigortaları vardır. Ama Hastalık ve Emeklilik Sigortası yapmaları tavsiye edilir. Böyle bir sigorta için ayda **70,572.- Euro (2023)** düşük ödemeden faydalanabilirler.

İşten Çıkma veya Atılma

Eğer kişi bir işyerinde çalışırken kendi isteğiyle işten çıkmışsa veya işten atılmaya kendi sebep olmuşsa, çalışmanın sona erdiği günden itibaren 4 hafta İşsizlik veya Zor Durum Ödeneği alamaz. Bu süre İşsizlik Ödeneği alma süresini kısaltmaz.

Kontrol günleri ve kontrol tarihini kaçırmak

İşsizlik veya Zor Durum Ödeneği alan kişiler, önceden verilen randevularda İş Kurumuna rapor vermek zorundadırlar. Bu randevularda İş Kurumuna gitmeyen kişinin ödeneği, randevuya gitmemenin geçerli bir nedeni yoksa, gidilmeyen randevu tarihinden başlayarak, İş Kurumuna şahsen başvurulana kadar geçen süre boyunca kesilir.

Kaçırılan randevu ile şahsen başvurma zamanı **62 gününü** geçmişse, geçen zaman kadar ödentiler tamamen kesilir!

DİKKAT! Yukarıdaki bilgiler kısaltılarak verildiğinden, detaylı bilgiler için yetkili kurumlara veya uzman danışma merkezlerine başvurmanız rica olunur. Gösterdiğimiz itinaya rağmen, olabilecek yanlışlıklardan sorumlu olmadığımızı ayrıca belirtiriz.

Beratung für Männer und Frauen
1010 Wien, Hoher Markt 8/4/2 Tel: 01 712 56 04
<http://www.migrant.at> E-Mail: migrant@migrant.at

Beratung für Frauen
1010 Wien, Marc Aurel Straße 2a/2/10 Tel: 01 982 33 08
<http://www.migrant.at> E-Mail: migrantin@migrant.at

Diese Publikation wird aus Mitteln des Arbeitsmarktservice Wien und der Magistratsabteilung 17 gefördert

Integration
und Diversität